

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Іщук Юлії Анатоліївни на тему:
«Трансформація міжнародних товарних ринків в умовах реформування міжнародної торговельної політики», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»

Наукова новизна дослідження полягає у поглибленні, узагальненні та систематизації теоретико-методологічних засад дослідження трансформації міжнародних товарних ринків та розробці науково-практичних рекомендацій в умовах реформування міжнародної торговельної політики. Управління зовнішньоекономічною діяльністю країни і регулювання зовнішньої торгівлі та фінансових потоків на міжнародному рівні набувають усе більшого значення і зростання економічної взаємозалежності країн. Міжнародний поділ праці, світовий ринок, світове господарство з їх основними компонентами і специфікою перетворилися в найважливіші чинники розвитку людства. У цих умовах особливого значення набуває міжнародна торгівля, розвиток її організаційних форм, зростання її обсягів.

У роботі Іщук Ю.А. розглядаються детермінанти процесу глобалізації на міжнародних товарних ринках, визначаються напрями трансформації національного товарного ринку в умовах реформування міжнародної торговельної політики. Це безумовно підвищує цінність досліджень у напрямку розвитку теоретико-методологічних засад дослідження трансформаційних процесів на міжнародних товарних ринках в умовах реформування міжнародної торговельної політики та розробки науково-практичних рекомендацій щодо формування оптимальної моделі національної політики інтеграції в міжнародні товарні ринки, що доводить актуальність представленої дисертації.

Отже, тема дисертації Іщук Юлії Анатоліївни та поставлені завдання є актуальними та затребуваними на національному і глобальному рівнях. Задачі

дослідження охоплюють таку проблематику: визначення детермінант процесу глобалізації на міжнародних товарних ринках; дослідження інституціональних засад та інфраструктури функціонування міжнародних товарних ринків; розробка алгоритму дослідження впливу заходів міжнародної торговельної політики на структурні зрушення на глобальних ринках товарів; визначення залежності трансформації національного товарного ринку від впливу змін в міжнародній торговельній політиці; розробка механізму щодо формування оптимальної моделі національної політики інтеграції в міжнародні товарні ринки.

Теоретичне значення результатів роботи ґрунтується на дослідженні теоретичних засад трансформації міжнародних товарних ринків в умовах реформування міжнародної торговельної політики, систематизації елементів механізму впливу неопротекціонізму на архітекtonіку міжнародних товарних ринків та визначенні напрямів генезису теорій і моделей дослідження трансформацій міжнародних товарних ринків за ознакою логіко-послідовної еволюції з урахуванням їх релевантності по відношенню до сучасної архітекtonіки міжнародної торгівлі. Використання методу системного узагальнення дозволило узагальнити існуючі теорії міжнародної торгівлі, виявити їх переваги та недоліки; методу аналізу та синтезу – визначити драйвери формування глобалізованого товарного ринку та неопротекціонізму на сучасних товарних ринках; системно-структурного методу – дослідити сучасні тенденції та структурні зміни глобального ринку; методу економетричної оцінки та економіко-математичного моделювання – виявити закономірності та провести моделювання сценаріїв розвитку трансформації національного товарного ринку в умовах реформування міжнародної торговельної політики.

Узгодження об'єкту й предмету дослідження, мети і завдань, коректне використання автором методів наукового пошуку стало підґрунтям отримання результатів, які містять наукову новизну та мають практичне значення.

Серед нових наукових результатів теоретичного та науково-методичного

змісту вважаємо за необхідне виокремити такі:

1) уточнені теоретико-методологічні підходи емпіричного дослідження трансформаційних процесів на міжнародних товарних ринках, які відбуваються під впливом змін у міжнародній торговельній політиці;

2) удосконалене визначення системи інституційного забезпечення функціонування глобалізованих товарних ринків, в яку пропонується включати такі складові: нормативно-правову базу; суб'єкти функціонування світових товарних ринків; інструментарій, що передбачає захист інтересів національних товаровиробників як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках; інфраструктуру міжнародних товарних ринків;

3) проведена комплексна оцінка ступеня впливу торговельно-політичних засобів регулювання міжнародної торгівлі основних партнерів України на формування її зовнішньоторговельного балансу, в результаті якої було визначено оптимальні тарифні умови та вектори зовнішньоторговельної політики держави на ринку сільськогосподарської продукції по відношенню до Китаю, Туреччини, країн ЄС та Саудівської Аравії;

4) запропонований механізм оптимальної моделі національної політики інтеграції в міжнародні товарні ринки, метою якого є цілеспрямовані дії держави для оптимізації економічних умов торгівлі, шляхом мінімізації тарифних і нетарифних бар'єрів торгівлі, відсутності прямих і прихованих механізмів субсидування експорту, спрощення торговельного контролю, за допомогою застосування методів формування торговельної політики, а саме: політико-правових та економічних.

Практичне значення результатів дослідження ґрунтується на апробації авторського алгоритму дослідження впливу заходів міжнародної торговельної політики на структурні зрушення на глобальних ринках товарів, проведенні комплексної оцінки ступеня впливу торговельно-політичних засобів регулювання міжнародної торгівлі основних партнерів України на формування її

зовнішньоторговельного балансу, а також розробці механізму оптимальної моделі національної політики інтеграції в міжнародні товарні ринки, метою якого є цілеспрямовані дії держави для оптимізації економічних умов торгівлі. Результати роботи можуть використовуватися у подальших наукових розробках на державному, регіональному і виробничому рівнях, а також у навчальному процесі.

Дисертація виконана особисто, містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та експериментальні результати, що проведені здобувачем особисто, і які мають істотне значення для економічної науки. Одержані здобувачем результати є достовірними та об'єктивними. Дослідження демонструє відповідність усім вимогам щодо рівня наукової кваліфікації здобувача, що зазначено у Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії (Постанова КМУ «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» від 06 березня 2019 р. №167).

Зміст основних положень дисертаційного дослідження викладено у 11 наукових публікаціях (4 – у наукових фахових виданнях України, 1 – у наукових періодичних виданнях інших держав з наряду, за яким підготовлено дисертацію, 6 – у наукових виданнях України, які додатково відображають наукові результати дисертації):

1. Ishchuk Yu. Drivers of global commodity market formation. *Dialog*. 2020. Vol. 1. P. 33-42. URL: <https://www2.uni-svishtov.bg/dialog/title.asp?title=1487>.

2. Іщук Ю. А., Саркісян Л. Г. Особливості розширення зовнішньоекономічних зв'язків України в контексті глобалізації. *Економіка і організація управління*. 2016. №4 (24). С. 245–253.

Особистий внесок здобувача полягає у визначенні особливостей розширення зовнішньоекономічних зв'язків України в контексті глобалізації.

3. Іщук Ю. А., Орехова Т. В. Вплив основних глобальних проблем сучасності на розвиток світової економіки. *Вісник Дніпропетровського*

університету. Серія: світове господарство і міжнародні економічні відносин. 2017. № 9 (25). С. 44–58.

Особистий внесок здобувача полягає у дослідженні впливу основних глобальних проблем сучасності на розвиток світової економіки.

4. Іщук Ю. А. Детермінанти процесу глобалізації на міжнародних товарних ринках. *Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту*. 2017. № 17. С. 125–131.

5. Іщук Ю. А. Товарна біржа як інституціональний елемент функціонування міжнародних товарних ринків. *Економіка і організація управління*. 2017. № 3 (27). С. 135–142.

6. Іщук Ю. А. Динаміка основних показників рівня економічної глобалізації України. *Актуальні питання економіки, фінансів, менеджменту та права в сучасних умовах: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції*. 02 квітня 2018 р., м. Полтава. Полтава: ЦФЕНД, 2018. Ч. 5. С. 10–12.

7. Іщук Ю. А. Диверсифікація експорту аграрної продукції на глобальному ринку. *Економіко-правова парадигма розвитку сучасного суспільства: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції*. 21 травня 2018 р. Banská Bystrica, 2018. С. 7–9.

8. Іщук Ю. А. Провідна роль СОТ як світового регулятора міжнародної торгівлі. *Теоретичні та прикладні аспекти інноваційного розвитку економіки та управління: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*. 13 квітня 2019 р., м. Київ. Київ: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2019. С. 12–17.

9. Іщук Ю. А. Формування сучасних поглядів на політику фритредерства. *Світ економічної науки. Випуск 16: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції економічного спрямування*. 26 вересня 2019 р., м. Тернопіль. Тернопіль, 2019. С. 59–61.

10. Іщук Ю. А. Застосування інструментів протекціонізму для вирішення

торговельних проблем сучасності. *Перспективи розвитку нової економіки на світовому, державному та регіональному рівнях*: матеріали науково-практичної конференції. 27–28 вересня 2019 р., м. Запоріжжя. Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2019. С. 19–22.

11. Іщук Ю. А. Застосування теорії ігор в міжнародній торговельній політиці країн. *Національні особливості та світові тенденції управління та адміністрування на макро-, мезо- і мікрорівнях економіки*: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. 09 листопада 2019 р., м. Дніпро. Дніпро: ПДАБА, 2019. С. 19–22.

Результати дисертації повною мірою висвітлені у зазначених публікаціях.

Дисертація Іщук Ю.А. відповідає вимогам п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 167 від 06 березня 2019 р.

На підставі зазначеного рекомендуємо дисертацію Іщук Юлії Анатоліївни на тему: «Трансформація міжнародних товарних ринків в умовах реформування міжнародної торговельної політики» до захисту у спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 29 «Міжнародні

Рецензенти:

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародних
економічних відносин,
проректор з наукової роботи,
ДонНУ імені Василя Стуса

І.В. Хаджинов

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних
економічних відносин
ДонНУ імені Василя Стуса

З.А. Атаманчук

02.06.2020 р.